

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorági-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.**Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferenc-utca
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitors tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Közgyűlés előtt.

A vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 13- és 14-ik napjain tartja rendes nyári közgyűlését. — Bár lapunk, jellegénél fogva politikával nem foglalkozhat, s ez irányban véleményt sem nyilváníthatunk, annyit azonban jelezhetünk; hogy jelenlegi politikai helyzet ösztönzi a megyebizottsági tagokat a gyűlésen minél nagyobb számban való megjelenésre.

Megyeszerte és mindenhol közbeszéd tárgyát képezi, vajjon vármegyénk milyen állást fog elfoglalni. És vannak olyanok is, kik aggodalommal, nyugtalanul várják a 13-iki gyűlésterem ajtó nyitását. Véleményünk szerint aggodalomra egyáltalán ok nincsen, mert a vármegye története fényesen igazolja előttünk, hogy elődeink hazafiain és törvénytelen dolgot soha sem követtek el; mindig csak a tiszta, önzetlen hazafiasság volt az, mely lelkesedést öntött vezértérfiainak szívébe és szabta meg az irányt, melyen vármegyénk közönsége a nyilvánosság előtt is megnyilatkozott.

Nem lehetett tehát soha sem és most sem fog lehetni senkit azzal vádolni, hogy oly irányzat jött volna ki gyűléstermünkől, a mely a hazafiasság vádját bélyegét hordaná magán.

De azt sem lehetett senkire reá sütni, hogy a vármegye belbékéjét vagy nyugalalmát akarta volna megzavarni és felforgatni. Az előre jól megfontolt higgadság az, mely a legválságosabb pillanatban is az embert a legszerencsésebb kibontakozásba tudja kivezetni és a legszerencsésebb helyzetet képes teremteni. Ez az a nemes férfitulajdon, a mely vezértérfiaink szívét már ezideig is betöltötte és a nagy nap előtt gondolkozásukat lefoglalta, teljes lényüket áthatotta és cselekvésre irányuló szándékukat, szabad elhatározásukat hatalmába ejtette.

Ez biztat bennünket ma is és előlegezi a gyűlés néltőségteljes lefolyását.

Megtörténhetik, hogy lesz vihar, mely a szenvedélyeket felfogja korbácsolni, mert az emberi együttélés, együtt munkálkodás is olyan, mint a légáram változata. A meleg és hideg légáram találkozásából keletkezik a vihar. A két ellenkező ember kedélyvilágából, vérmérsékletéből indul ki

az összekülömbözés és a földi harc; de közbeszól a harmadik, a kibén mind a két ellentét egyforma erősen van kitejldve és sikerül neki a békés utat a harcizók előtt megmutatni és a békét helyreállítani.

Hajlik az ember is, mint a gyenge fűszál a szellő legkisebb lehellete alatt, de ha az erősebben, ismét feltartja koronáját és él tovább a nagy természet összhangjában. Megingathat a vihar tehát bennünket is, de mivel az igen rövid szokott lenni, törés nélkül kiálljuk és ha elvonul, ismét egymás mellé simulunk az emberi erős munka mezején.

Nem akarunk ezzel szabad elhatározásában, tetteiben senkit sem befolyásolni; cselekedjen mindenki szabadon, legjobb meggyőződése szerint, de lebegjen szemünk előtt mindenkor a békés, sikeres együttélés és munkálkodás, mint azt a régi latinok is tartották: „Concordia res parva crescunt, discordia etiam maxima dilabuntur.“

Nézzük ezután a vármegyénk alispánja által kiadott tárgysorozatot. — A vármegye közönsége folyó évi márciusi közgyűlésén elhatározta, hogy a közigazgatási, valamint állami szempontból is igen fontos és szükséges *távbeszélő hálózatot* a vármegye területén felállítja és első sorban a járási székhelyeket, azután pedig *Rimaszombat* városát óhajítja *Budapest* fővárossal összekötni. — A m. kir. kereskedelemügyi miniszterium, habár belátja ennek kiváló nagyfontosságát, mindazonáltal az erre szükséges költségeket nem előlegezheti. Azonban ahhoz hozzájárul, hogy a vármegye ezen távbeszélő hálózatot a tervezett évi visszafizetési részletek erejéig fokozatosan létesíthesse.

Ezen rendeletből tehát, melylyel az engedély a hálózat felállítására megadatott, kitűnik, hogy a terveket felülvizsgáló szakreferens véleménye szerint is nemcsak egy fontos intézmény létesítenék, de biztos kiállítás van arra, hogy a költségek fedezetet találjanak. Ajánljuk tehát e fontos kérdést vármegyénk közönségének becses figyelmébe és meleg érdeklődésébe. Ha egyelőre a járási székhelyek összeköttetése nem is volna lehetséges, legalább Rimaszombat várost kellene Budapest fővárossal összekötni, a mi közgazdasági, kereskedelmi és ipari tekintetből lenne na-

gyon előnyös; mert már a megyei székhelyek legtöbbje és nagyobb városok is mind össze vannak kötve a fővárossal. A befektetési költségek pedig véleményünk szerint a használati díjakból okvetlen megtérítést nyerendenének.

Ugyancsak ez után egy igen fontos tárgy a *Darunya—hangonyi* törvényhatósági közút kiépítése tárgyában kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet az, melylyel egy vidék érdekében foglalkozunk el.

A- és F.-Hangony s Szent-Simon községek a Biriny-hegy mögötti völgyben elzárva a Rima völgyétől és a forgalomtól, emberemlékezet óta kérelmezik, hogy utjuk kiépíttessék. A vármegye és alispánunk méltányolta is kérelmüket, s mindent megtett volna, ha azt uti pénztárunk megengedi. De mivel uti pénztárunk erre minden évben csak igen keveset áldozhatott, a csekély javításokat a zápor mindig elmosta, azért különösen a Biriny-hegyen átvonuló szakasza maradt a régi javíthatatlan állapotban. A közel múltban ismét a megye asztalára kerülven ez ügy, indokoltnak találtatott az érdekelt községek kérelme annál is inkább, mert ezen községek ut hiányában kénytelenek a forgalmat Borsodvármegye felé irányítani. Itt van tehát a legalkalmasabb időszak arra, hogy az ut vagy kiépíttessék, vagy legalább jó karba helyezzessék, annak szükségességét a kereskedelmi miniszteri rendelet is indokoltnak találja.

Nagyon fontosnak találjuk a tárgysorozatban a *Tornallyától—Ratkóig* tervbe vett vasutvonal kiépítését is. Egy nagy és vagyonos vidék érdekeiről van itt szó. Beje, Otrókocs, Sajógömör, Lőkősháza, Harkács, Sankfalva, Alsófalva, Szkaros, Felfalu, Visnyó, Borosznok, Ujvácsár, Ratkólehota, Szásza, Répás és Ratkó községek azok, melyek ez új vasutvonal által minden tekintetben csak előnyösen köttetnének össze a Sajó völgygyel. — A miskolci kereskedelmi és iparkamara egy igen megleghangu megkeresést intézett ez irányban a közgyűléshez, s biztosan reméljük e vasutvonal kiépítését.

A közgyűlés lefolyásáról annak idején fogunk referálni.

TÁRCZA.**Dalaimból.****I.**

Ki tudja, hogy mit hoz ránk a jövő,
Milyen pohárt kell majd üritenünk?
Zavartalan boldogság és öröm —
Vagy bánat közt foly-e le életünk?

Ki tudja, hogy sirt rejt-e a jövő,
Hová emlékeink' temetjük el?
Vagy az élet patakja lejt-e benn,
Hol tört szívünk üdítő cseppre lel?

Ki tudja ezt? . . . Csak árny a földi lét!
Hűségben egy agg vándor bolygva jár;
Kopott mezt hord vén vállán szüntelen,
Mignem öszült fejével sirba száll.

Ilyen vándor szívünkben a remény,
A nyűtt lemez békénk foszlánya rajt;
Csak bolyg velünk és egyre vándorol.
Mig a kétségbe-sés sirjába hajt!

II.

En is voltam boldog gyerek,
Nekem is volt édes apám.
Öröme hívó szép szavát
Vidám mosolylyal hallgattam.
Játék után, ha álomra
Lehajtottam kicsiny fejem,
Szólt a bűbajos bölcső-dal:
„Csicsija, kedves gyermekem!“

Nekem is volt édes anyám,
En is pihentem lágy ölén,
. . . S láttam, a mint néhány könyesepp
Meg-megesillámlott szép szemén.
Ilyenkor — Isten tudja, mért? —
Ugy elszorult kicsiny szívem!
S zokogva hallgattam a dalt:
„Csicsija . . . árva gyermekem!“

Majd, hogy nagyobbacska levék,
Sohajtvá sirtam szüntelen . . .
Apám helyett, anyám helyett,
A bubánat maradt velem — —
Most már én is apa vagyok,
Az örülő bűt ringatgatom;
En is dallom a bus nótát:
„Csicsija-csija magzatom“ . . .

Parasztbecsület. Irta: **KOLBENHEYER ZOLTÁN.**

Lent vagyunk az alföldön, a rónán. Ott, hol forró nyáron a játszi délibáb tündér várakat épít a nap ragyogó sugarairól, lent a Hortobágynek szíve közepében . . .

Most ősz van. Alkonyodik . . .

A nap, az a szertelen tüzgolyó, utolsó sugarait hinti szét a megmérhetetlen pusztaságon. Vörös, bíbor színű lesz tőle az egész mindenség. Azután még küzködik egy kevéssé; mintha fájna neki, hogy itt kell hagyni hű ösmerősét, a rónát, mely kísérté utjában reggeltől estig. Visszanéz még egyszer . . . aztán fájó arcát egy felhődarab mögé dugja. Biborvörös lesz tőle az is. Többé már ki sem bukkan mögüle . . .

Egy ideig még tüzvörös a felhő; lassan az is halaványnyá válik. A pusztá más oldalán már szürkülni is

kezd. Homályos, hosszú csik jelzi, ahol a mező egybefoly az éggel. Vagy talán felhő az, ami ott sötétlik? Nehéz lenne azt megmondani; csak sejteni lehet . . . odáig ember szeme már el nem láthat. Idébb egy sötétebb vonal húzódik, melynek vége elvész a nagy messziségben. Az ott egy nádas. Tavasszal tő volt itt; golyáhirrel, vizililiommal borított virágos tő; a nyári nap perzselő sugara kiszívta azt teljesen. Csak a száraz nád maradt meg; az susog olykor, ha az őszi szél végig seper a néma pusztaságon . . .

Mert néma már a pusztá e része . . .

Egy hang sem kél már rajta . . . Nincs ami szóljon. Ember, állat messzi vonult már innen. Még a nádveréb hangját sem hallani . . . Nincs már itt keresni valója senkinek, semminek. Kiszáradt régen az utolsó ökrönyomnyi víz, szalmává, porrá aszott az utolsó fűszál. Majd jövő tavasszal! Akkor újra kezdődik az élet . . .

Az esti szellő végignyargal a pusztán . . . a nád-szállak zörögnek, suhognak. Valahonnan a nádas rengeteg mélyéből mintegy feleletkép' hosszú, tompán elnyújtott vonítás hallatszik. Ez éjjelre odahúzódott toportyán hangja ez. Vajjon mi bántja, mi zavarja? . . . Érez talán valami szokatlant e néma pusztaságban? . . .

Tényleg . . .

Messzi északon gyöngye porfelhő emelkedik. Nem lehet kivenni, mi okozza azt. Az ordas már érzi, tudja; a szellő megsugta neki. Egy-kettőt még vonit nyugtalan, hosszú, aztán még mélyebben húzódik be a nádasba.

A porfelhő mind közelébb jó a nádas felé. Ha a szellő olykor-olykor szétlebbenti, ki is lehet már venni a lovas alakját. Egy csikós . . . látszik rajta. Gyönyörűen ül a lovon. Pedig igen kilehet fáradva. Pörge, árvalányhajas kalapja, szüre, napbarnított arca porral van ellepve. Vállán a karikás szépen átvetve, s hóna alatt egy hatalmas bot. Egyenesen odatart, hol a nádas szélén egy rozoga gémes kut áll. Veder nincsen rajta, az itatóválu

Rajzkiállítás.

Lezajlottak főgymnasiumunkban a befejezett iskolai év záró és érettségi vizsgálatai s a fiatalság szerterőpült a szélrózsa minden irányába, hogy teljes jó kedvvel és újult erővel fogjon hozzá az őszi tanév megkezdéséhez. De itt hagyta egy esztendő sikereinek a nyomát, írásköbök, papírokra lerakva, tanubizonyosságát egy sikereiben gazdag esztendőnek.

Nem térhetünk egyszerűen napirendre a látottak felett. Megillette a nézőket és hallgatókat a tanulás szelleme, s nem teljesítünk haszontalan munkát, ha a tanúságokat kissé rendszeresszük.

Azt tapasztaljuk az újabb időkben, hogy a középiskolai tanítás, legalább külsőségeiben, lényegesen átalakult, s igyekezik a modern időkhez hozzá szunulni. Mintegy tíz esztendeje annak, hogy az országos és kerületi tornaversenyekkel egy elv elterjedése vette kezdetét tagasabb mezőin az ifjúság szellemi és testi fejlesztésének. Az az elv, hogy a szellemi fejlődés ne nyomja el a serdülő fiatalság testi fejlődését. A „mens sana in corpore sano” elve. S ezen elv alapján az egészséges testi nevelés tíz év alatt oda fejlődött, hogy egy egész ország tapsol, tombol a nemzet erőteljes, izmos fiatalságának.

Átalakult a tanítás is; iránya megváltozott. Husz év előtt még valószínűen elbukott, aki nem tudta megmondani, hogy mikor született Aristoteles, vagy ki volt a feleséges rettenetes Ivánnak. Ma már ennek a szellemi gimnasztikának nincs nagy jelentősége s nem tartják az ifjúság legokosabb vezetőjének azt, aki ilyesmikkel kápráztatja el a vizsgák naiv közönségét. Annál jobban hódít azonban a dolgok mélyére hatolás, az igazi művelődés, az igazi tanulás.

Es örvendetes jelensége a legújabb kornak az, amiről éppen írni akarunk: a belső műveltség magjainak elhíntése; hogy fiatalságunkat fogékonyra teszük a szép különféle változatai iránt: hogy izlését fejlesztik s helyes irányban kezdik vezetni. Ennek pedig egyik útja a rajz, a festészet, a szobrászat. Középkorai nevelésünk ez utóbirtól nem tud még, mert az az ág természeténél fogva érett embereket keres és addig a korig, amelyben a legfelső osztályok növendékei vannak, eredményesen még csak meg sem kezdhet. De az életben is csekély a jelentősége. Ellenben a rajz és festés: ma már minden művelt embernek nemcsak szórakozása, de praktikus megkövetelt tulajdonsága is. A mindennapi életben naponta előforduló körülmények követelik meg, hogy legalább elemeiben mindenki bírja, mindenki elsajátítsa.

A rajz és festészet művészete — mindennapi életből tudja mindenki — óriási változáson ment keresztül a legutóbbi évtizedek alatt. Elterjedt az u. n. secessziós irányzat, melynek, különösen szélsőségeiben temérdek gunyolója, de igen sok barátja is akadt. Ma már tagadhatatlan, hogy ennek az új, népszerűtlen divatnak igen sok jót köszönhetünk. Előtte a festészet világa mind az öt kontingensen egy sablonra formálódott, mint tesztem fel, egy gyarló hasonlattal, Jánosi község külső képe, hol minden ház ugyanazon építőmester keze nyomát viseli magán. A ki életében ki nem mozdult Jánosiból, az fel sem tudja gondolni, hogy másféle házak is épülhetnek a világon, mint Jánosiban a milyenek születnek. Így állt körülbelül a festészet képe is azelőtt. Természetes dolog, hogy egy stagnáló irány nem hoz létre szebb műveket az átlagnál és soha sem lesz eredeti.

Beköszöntött azonban az új éra. Festettek zöld eget, kockás réteket, léniával rajzolt felhőket, meg sok más bohóságokat. De lassan-lassan kifejlődött egy egészségesebb irányzat, mely lehet ugyan, hogy az eget egy tónussal kékebbnek adja, a folyókat talán mesterséges, de szép vonalozású partok között vezeti, szóval tulozza mindazt, amit lát: és azért mégis szebb, mint a régi mázolgatások. Miért van ez?

Azt gondolom, aki egy vidéket lát, ott megragadja mindig valami a szemét. Vagy valami igen szép dolog, pl. színösszeállítás, meglepő fekvési viszonyok, vagy valami bántó, vagy valami furesza hatású tárgy, vagy csoportozat. A régi festők ezt a tájat vászonra tették, ahogy az volt a valóságban kidolgoztak egyformán minden lényeges, minden lényegtelen részletet. S aki már e képet nézte, nem vette észre azt a fent említett szépet, bántó, vagy furesza dolgot rajta, mely neki feltűnt ott kinnt a tájkép előtt. A modern festők azonban éppen ezt a feltűnő valamit veszik ki: azt ha jonak látják, hatványozzák, vagy tulozzák — de a lényegtelen dolgokat elnagyolják, nem vétetik észre.

ott hever mellette. Odaérve fűrgén ugrik le lováról s megismogatja a szép állatot.

— Még ma nehéz dolog vár reád Ráró. Aztán ne hagyj cserben gazdád. Pihenj le egy kissé; harapj pár szál szárazfűvet... Látod, kiszáradt azóta minden víz, ahogy utoljára itt jártunk... különben innánk mindketten egy nagyot, mi? A nemes állat, mintha megértette volna gazdáját, vihog egyet, aztán végig heveredik a száraz fűvön. A csikós is ledől melléje. Olykor-olykor nyugtalanul emeli fel fejét. Hallgatódzik... Vár valakit.

— Mégis csak gyáva gyerek a Bogár Bandi.

Egyszerre újabb lódobogás hallatszik. Vágtatva jön valaki. Egy másik csikós... A gémeskúthoz tart szintén. Odaérve szóltalanul szál le a nyeregből. A lóról szakad a hab, az odadől fáradtan a másik mellé; a lovas pedig odalépked heverő társa elébe. Vállán szintén ott a karikás, kezében a bot. Szűre vállára van vetve, pörge kalapja villogó fekete szemére húzva. Kalapja mellé egy százsorszép van tűzve.

E virágot nézi egyre heverő társa...

— Hát eljöttél Bogár Bandi? Kérni az végre.

— El én, Gőndör Ferkó! felel a másik, kalapját még dacosabban húzva a szemére. Azután csönd lesz ismét egy rövid időre. Tán' bűvös virág az a százsorszép, hogy Ferkó nem veszi le a szemét róla?

— Hát 'isz én nem bánom! De azért mondom jobb lenne, ha azt a virágot rögvest leszednéd onnan...

— Dejszen nem azért tettem én azt oda...

— Pedig jobb lenne, mintha majd én veszem le...

— Azt még is köll ám próbálni...

— Hát 'isz mindjárt megpróbáljuk. De pihenj még egy kissé, látom fáradt vagy. Aztán én már kipihentem magam. Nem lenne egyenlő az igazság...

— Igaz is; a „Rongyos” messzi van, el lehet ideig fáradni...

— Aztán odanyújtja két kezét s nyugodtan engedi a vasbéklyókat reájuk csatolni.

Vagyis törekednek arra, hogy a szemlélő ugyanazt érezze a vászonra tett kép előtt, ugyanaz tűnjék fel rajta, ami a valóságban is feltűnt volna szemüknek. Ki mennyire tudja eltalálni ezt a valamit, annál nagyobb művész. De mivel minden ember mást és mást talál egy tájon felül-lőnek (szépnek, csúnyának, bántónak, vagy bizarrnak) mindenkinek más a kedvenc festője is: éppen az, aki a neki megfelelő hangulatokat figyeli meg és rakja vásznára. A lényeg azonban ugyanegy s pedig az: hogy a modern festők törekednek a természetet visszaadni, elsajátítani, lefesteni.

S ezen módon alakult át a rajzolás és festészet tanítása is. Emlékezem, gyermek koromban, mikor tájkép rajzolásra kezdtek tanítani, előszedték a mintákat (rendesen sveizi házacskák, hegyekkel, tavakkal, hatyukkal, vagy havasi pásztorokkal) elővettük tiszta rajzpapírjainkat s a — ezirkalmit, Átszurkáltuk azután egyenként a villákpajcsait, ajtóit, lépcsőit, a hegyek ormait, a tavak partjait, azután pedig a czeruzával szépen összekötöttük a szurkálásokat. Aztán kidolgoztunk minden falevelet külön, minden kerítés minden deszkáját, még a drótszögeket is: és akinek rajza a mintához legjobban hasonlított, kapott jelest, akié legkevésbé hasonlított, kapott szekundát. De mintáról rajzoltunk mind a nyolcz osztályon keresztül; nem is rajzoltunk, csak másoltunk folytonosan. S mikor aztán ily módon haladva e nemes művészetben, le kellett volna rajzolnunk a kis kapu előtti hidacskát, vagy a galambducsot, vagy a padkán alvó cizmost: olyan tákolmányokat vetettünk papírra (mert nem voltak mintáink), hogy leesett mindenkinek az álla bámolatában. Rá pedig nem ismert senki.

Végig nézve a most év végén, immár lezárt főgymnasiumi rajzkiállítást, homlokegyenest más viszonyokat találunk. A gyerekek már a legelső osztályokban is maguktól rajzolnak. A tanár elibük helyez egy poharat, kancsót vagy kalapácsot: rajzolja le mindenki, ki honnan látja. Vagy rajzolják le pl. otthon a kályhát, a kutat vagy egy talicskát. Vagy gondoljanak ki maguktól mindenféle kacskaringós alakzatu mintákat pl. tányér szélére, könyv táblájára valót. Mindezzel a növendék szemé, keze ügyesedik, vonásai biztosabbak lesznek, meglátja, hogy pl. mit rajzoljon meg egy kályhánál pontosabban, mit kevésbé pontosan. Maga csinál saját magának perspektiva elméletet, jobban mondva, gyakorlatot. Mindez persze, eleintén rettenetesen furesza, olykor nevetésre készítő, de már kezdetnél is eredeti. Később azonban mindig biztosabbak a vonások, mindig fejlettebb a technika s mindig eredetibb és meglepőbb az eredmény. A tanár pl. felolvassa valami könyvből a veresipkás zászlóalj dicsőséges csatáit s azt mondja az első osztályos apróságoknak: képzeljétek el s rajzoljátok le a hős tüzért. Megszületnek a képek, ahány nebuló van, annyi. Minden komolyságára szüksége van a nézőnek. Itt egy rettenetesen görbe láb, nagy csizmákkal, amott lehet látni a kilótt ágyugolyót, meg a füstöt, mintha a kéményből szállana. De már pl. az egyik ágyu dombon van felrajzolva, másikonál az ágyu ugy van felpingálva, hogy ha valóságban ugy állana, nem billenne fel sem a cső, sem az ágyutalp; harmadikonál az ágyu el van fuserálva, de a tüzer állása természetes és valószínű; és így tovább. Ezek a gyerekek, mire a gymnasiumot elvégezik, nem fognak kutya helyett malacot, ágyu helyett mosóteknőt rajzolni. — S a felsőbb osztályokban maguk terveznek pl. kerítés-vasrácsot, kapu-lécezetést, egy-egy ornamentet. Rajzolnak természet után modellekről perspektivikus rajzokat, lerakott mértani testeket, azok árnyékait, egymáshoz való elhelyezését, igen sokszor meglepő szép kivitellel vagy eredeti felfogással.

Mintákról azonban, természetes, ők is dolgoznak; kell is. Kell látniok maguk előtt befejezett, művészek által papírra vetett képeket. Meg kell nézniök, hogy azt *ugy kell*; s hogy pl. ők maguk ugyanazt hogyan *tudnak*. Szóval összehasonlításokat tesznek. De e minták is modern minták, nem elavult, természetellenesen jól idomított tájképek.

Tulnyomóan czeruzával dolgoznak, de számos tusrajz és szénrajz is akad. Sok a kréta is; vagy kék és piros, mint az alsóbb osztályoknál vagy rajzkréta a felsőbbeknél. A kréta és szén technikája könnyebb még a czeruzánál is, azért alkalmazza ezt tanarjuk a kicsiknél.

A festést is modern módra tanulják. Nem rajzolgatnak előre, hanem mindjárt ecsettel kezdik, a mi kitűnő vezetés nemcsak a festés technikájára vonatkozólag, de lényegileg is. A színek a felsőbb osztályokban már jól válogatottak, diszkréték és harmónikusak, az alsóbbaknál természetesen, nyersebbek még.

— Hát onnan jössz most is? ... A heverő csikós arczán mély, dühös fájdalom ült...

— Onnan hát... látod talán a virágról...

— Loptad te azt, nem adták azt neked...

— Mőglehet... hát loptam... Majd lopok még egy szebbet is, szólt fogcsikorgatva a másik, azzal végig dőlt ő is a földön. Az égen most kelt föl az esthajnali csillag, azt nézte hosszan, merőben. Kitudja melyikök látja azt holnap ismét fölkelni...

— No Ferkó, — szólalt meg azután — kipihentem magam.

— Akkor hát rajta...

Többet egyikük sem szólt. Azontul csak a lovak vad nyerítése s az ólmos botok subhogása hallatszott. Olykor-olykor nagyot csattant, roppant valami... Egy ily roppanás után lerogyott lováról az egyik... a pörge kis kalap a virággal a porba hullott...

A másik szomoruan nézte vergődő pajtasát.

— Szegény Bandi... Kár érte...

Aztán fájdalmas büszkeséggel tűzte a virágot saját kalapja mellé...

— — — — —

Másnap egy legény kopogtatott a falu öreg birájának ajtaján, Gőndör Ferkó.

— Mi bajod van édes fiam, mért vagy oly sápadt, szomorú? Kérni a belépő fiutól a jó öreg biró...

— Nagy az én bajom, biró uram... Tegnap alkonyatkor agyonvertem Bogár Bandit... Ott van a „Nagy-nadás” partján...

— Mért tettett ezt édes fiam? Oly szeliden kérni ezt az öreg... A fiu megreszket bele...

— Ezt a virágot kellett tőle elvennem... mert ez az én virágom...

Aztán odanyújtja két kezét s nyugodtan engedi a vasbéklyókat reájuk csatolni.

Kivételek, a dolog természetéhez képest vannak, a kik nem szolgálnak a művészet istenasszonyának nagy lelki gyönyörűségére. De mivel éppen művészetéről van szó, melyre régi mondás szerint születni kell, azt nem kell számba sem venni. A kiből a modern iskola szerint nem lesz semmi, abból a régi iskola szerint sem lett volna semmi. De a kikben képesség van: azok e szerint a *természetes győgy mód* szerint sokkal többre viszik, mint a régies, lényegét nem ismerő vezetés mellett. Ez már világszerte beigazolódott tény.

A kiállítás meglepett tömegével és minőségével egyaránt. A két legelső osztály kézügyesítő és geometriai rajzokat mutat fel, továbbá az említett szemléltető és emlékezet utáni pingálásokat. A harmadik — negyedik osztály szintén kézügyesítő gyakorlatokat, továbbá czeruza és ecset-tervezéseket készített; de rajzolt geometriai testeket és csoportokat is. Az ötödik szénrel és czeruzával rajzolt természet után. A hatodik gipsz-öntvényeket rajzol, árnyékol, s az év vége felé magyar stílusú mintákat fest. A hetedik — nyolczadikban modern művészek mintái után rajzoltak, festettek, de természet után is láttunk igen sok szép dolgot. A fiuk közül névleg az első két osztályban nem említhető fel senki külön, nagyon egyformák, s még nehéz volna a tehetségnek kibontakozni; de már a harmadik osztályban a két *Alstädter* testvér kiválik eredeti tervezéseivel és eredetiségével. Az ötödikben szépek a *Vigh szénrajzai természet után*; ügyes *Gregor* is; a hatodikban szép aquarelket mutat be *Eisele* és *Müller*, valamint haladásról tesz bizonyosságot *Lenner* és *Perecz* is magyar stílusú rajz-lapjaival. A hetedikben kiválik *Szabó, Bruoth* és *Gercser* és a nyolczadikban meg kell említeni a *Pauliczky* ügyes aquarelljeit, *Szűcs* olajfestményeit és *Sólyom* nagy tehetségről tanuszkodó szén, kréta és czeruza rajzait. Utóbbiak meglepő a kézügyessége, jellegzetes vázlatozás és festői képességről bizonyított jó szem. — Külön kell kiemelni *Szailer* Annát, ki rövid kurzus után bámulatos haladást tett, különösen ékitmények, ornamentek festésében.

Mindezt pedig a főgymnasium nagy tehetségű rajz-tanárának, *Schwalm* Nándornak a javára írjuk. Eltekintve személyes szereplésétől a művészetek minden ágának művelésében: mint tanító, fényesen bizonyítja minden alkalommal, hogy megértette a kort, s annak szellemét. Meg van az az ifjúságunkra nézve, megbecsülhetetlen tulajdonsága, hogy képességeit át tudja rubázní. Már a téli műkiállításon is feltűnően keltett. Most újabb beigazolta a hozzá fűzött reményeket. Kár — s ezt már a magyar művészet szempontjából mondjuk — hogy a saját működését a művészet terén, éppen tanítói buzgósa folytán, az idén annyira megszorította. Ezt a körülményt azonban méltányolja mindenki, a ki az iskolához, a tanágyhoz és nemzeti fiatalságunk szívéhez közel áll.

Azzal fejezem be soraimat, a mivel kezdeni is kellett volna: a főgymnasiumnak, tanári karának s a közönségnek, illetve a nemzetnek szüksége van olyan lelkes, buzgó és talantumos emberre, mint a kire nálunk az ifjúság művészeti téren vezetése van bízva.

—y—s.

Előfizetési felhívás.

Lapunk jelen száma az évnegyedben első s jelen számmal megkezdjük az új negyedet. A lefolyt hónapok változatosak, eseményekben gazdagok voltak s lapunk évek hosszú sora óta követett irányához és álláspontjához hiven közönségünknek az eseményekről hűséges, komoly és tárgyilagos referádákkal szolgált. A megyei társadalmi és közélet hűséges organuma volt, mely komoly magartartással igyekezik a közönség támogatását kiérdemelni. Ezért most, mikor az új évnegyed megkezdődik, tisztállettel felhívjuk lapunk előfizetőit, barátait és olvasóit, hogy lapunkra előfizetni, illetve lejárt előfizetésüket megújítani sziveskedjenek; azokat pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, kérjük ennek bekiűldésére.

Előfizetési ár: Félévre 4 korona.
Rimaszombat, 1905. június hó 25.

A kiadóhivatal.

Hirek és vegyesek.

A bolgár fejedelem: *Kőburg* Ferdinánd, mint értesülünk, mult héten két napot töltött a Garamvölgyön s Pohorelláról átrándult kedvenc tartózkodási helyére: a murányi várba is. — A fejedelem innét birtokára: Szentantlra utazott, — hol vadászatot rendez. — A fejedelem utjáról Dobsináról jelentik, hogy ó június hó 24-én gróf *Murány* álnév alatt Poprádfelkán át pusztamezői kastélyába érkezett *Fleischmann* udvari tanácsos és *Markov* tábornok főhadsegéd kíséretében. A fejedelem e kedvenc tartózkodási helyén csupán három napig időzött, mivel udvartartás nélkül érkezett s a közeli dobsinai jégbarlang nagy szállodája látta el háztartását. A fejedelem szerdán pompás négyes fogaton a murányi várba hajtatott, melyet minden évben fölkeres. Murányról utazott vasuton a hontmegyei szentantlali kastélyba, honnét egy-két heti tartózkodás után ujra Pusztamezőre megy egy hónapi nyaralásra.

Központi választmányi ülés. A vármegyei központi választmány f. hó 3 án és a szükséghez képest a következő napokon ülészik a vármegyeházán, a melyen az országgyűlési képviselőválasztók 1906. évre érvényes névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat és észrevételeket veszi tárgyalás alá.

Primiczia. *Mázik* László városunk szülötte, felszentelt róm. kath. lelkész f. hó 29 én tartotta első szent miséjét a helybeli róm. kath. templomban. A fiatal papnak *Szeman* Endre prépost-plebános volt a manuduktora fényes segédlettel. A mise előtt pedig *Lacsek* Gyula losonezi főgymnasiumi hitoktató tartott szép és magvas prédikációt, a melyet a fiatal lelkész és a zsinig megtelt templomi közönség áhitattal hallgatott végig. — Megható jelenet volt, midőn a fiatal lelkész áldását osztogatta és egy-egy szent képet adott ajándékba az áldás-hoz járulóknak. — Mise után *Szeman* Endre prépost-plebános nagy ebédet adott, a melyre igen sokan hivatalosak voltak a fiatal lelkész rokonságából.

Az érettségi vizsgálatok június 29-én délután véget értek. Az eredményt szép buzditó és intó szavak kíséretében másnap, 30 án reggeli 8 órakor hirdette ki az ifjak előtt az egyházköreileti főhatóságot: a püspököt képviselő vizsgáló bizottsági elnök *Samarjay* János. E

szert az eredmény a következő: Érettségire jelentkezett összesen 53 tanuló. Ezek közül 1 még az írásbeliek előtt visszalépett. A többitől teljes vizsgálat elé állott: 49; egy-egy tárgyból részint javító, részint pótló vizsgát tett: 3. Ez utóbbi mind sikerrel. A 49-ből még az írásbeliek alapján 1 év mulva teendő ismétléti érettségi vizsgálatra utasítottak: 1; 1 pedig súlyosan megbetegedvén, orvosi bizonyítvány alapján öszre halasztást nyert. Tehát a teljes szóbeli vizsgálat elé 47-en állottak. Ezek közül jelenen végeztek: **S-an** — és pedig: *Dorka László, Hubay Mihály, Molnár Gyula, Krizsó Jolán, Buday Aladár, Paál Gyula, Kerekes Jenő és Hanesz Hugó.*

Jól érettek: 7-en; **egyszerűen érettek:** 23-an; egy-egy tárgyból 2 év mulva teendő javító érettségi vizsgálatra utasítottak: 7-en; 1 év mulva teendő ismétléti vizsgálatra: 2-en. Ez eredmény tehát elég szigorú és mégis kedvező. Kedvező különösen a jelesek és a jók számát tekintve, akik a vizsgázóknak csaknem 20%-át, illetőleg 17%-át, tehát összesen 37%-át alkotják, míg az elbukottak száma csak 45%-ot, illetőleg 17%-ot, összesen tehát 21.5%-ot alkot. Kiváltságos megnyugtató valamennyiünkre az az örvendetes tény, hogy a 8 jeles közül 1 kivételével valamennyi az I. osztálytól kezdve a helybeli főgimnáziumban nyerte kiképezését, a 7 jól érett közül is 6; az elbukottak közül ellenben csak 3. S ez a legszebb jutalom magas szociális hivatás lelkisimerelesen teljesítő tanári karnak. Meg is nyerte teljes elismerését előszóval az elnöktől és jegyzőkönyvileg a kiválóan szakavatott kormányképviselőtől: dr. *Schneller István* kolozsvári tud. egyetemi ny. r. tanártól. Első női maturanunk: *Krizsó Jolán* minden tárgyból teljesen megtelelt a VIII. o. vizsgái alapján hozzája fűzött várakozásnak. Meg kell még említenünk, hogy *Samarjay János* elnök — az itjuság ismert jóbarátja — jóindulatú biztatásaival a nemesen érző kormányképviselővel egyetemben jóleső bizalmat keltett a vizsgázó ifjakban. Az eredmény kihirdetésekor az elnöknek hazafiai szellemtől áthatott komoly szavai után még *Loysch Ödön* főgimn. igazgató bensőségessé és szónoki lendülettel intézett az életbe kilépő ifjakhoz szép bucsubeszédet, melyben az iskola iránti hála mellett a komoly munkára, kötelességük becsületes teljesítésére, erkölcsös és jellemes életre buzdította valamennyiüket.

A roznyói városi orvosi állásról a roznyói lapok utján megírtuk, hogy az már betöltött. Most úgy halljuk, hogy a választás csak július hó 7-én lesz: azonban biztosra veszik a dr. *Heincz Hugó* megválasztását.

Egyházmegyei közgyűlés. A kishonti ág. h. ev. egyházmegye június hó 30-án, pénteken, tartotta évi rendes közgyűlését a helybeli év. templomban *Gyürky Pál* főesperes és *Kuchta András*, mint hivatalban legidősebb egyházközségi felügyelő s így az Alkotmány szerint egyházmegyei felügyelő helyettes ikerelnökei alatt. A gyűlés az egyházak igen élénk érdeklődése és részvétele mellett folyt le. A megnyitó beszédében a főesperes az igaz részvételnek őszinte hangján említette fel ama sajnálatos és fájdalmas körülményt, mely a szeretett és általánosan tisztelt egyházmegyei felügyelőt mely gyászba döntvén, a gyűlést megfosztja attól, hogy kipróbált tapasztalásával és közismert egyházszeretetével a tanácskozást ő vezesse. A résztvevő fájdalomnak baráti szívből fakadó eme szavai mély hatást gyakoroltak az összes jelenlévőkre s a gyűlés egyetemesen hozott határozatával csatlakozott azokhoz, kik az érdemes felügyelő gyászában igazán osztozni kívánnak. Érzékenyen fáj a tagoknak is az, a mi nehéz és szinte elviselhetetlen terhet nyom a fejre... A főesperes évi jelentése élénk képét nyújtotta az egyházmegye és az egyes egyházak belső életéről. A vallásos hitbiztonság hagyományai még nem enyésztek el s bár nem egy helyen valóságos küzdelmet kell vívniuk a hitnek a létet, a vallást, apák és anyák hitét nem tagadják meg. Ez egyben nem futnak az ocsóbb után, de sőt készek áldozatokat is hozni arra a megszentelt oltárra, melyen egykor őseik vére piroslott pl. Rimaszombatban, Klenőcon, Ráhnán stb. A Sion, szilárdan áll még, a fundamentum ép. egészséges, életre fejlődésre, virágzásra képes, csak legyenek igazán helyükön az őrtállók. El ne csüggedszen a jelentkező s itt ott elhatalmasodó, ngyobbára érzékenységből származó hideg közöny s el ne csábítsa a kezükbe fektetett hatalom és erő, mely az egyházé s mint olyan, őket is védi, emeli, az egyházat pedig felvirágoztatja! — Az újonnan szervezett várgedei missziói lelkeszi állásra a lelkesválasztási szabályrendelet értelmében az esperességi gyűlés lévén erre illetékes, egyhangulag *Baráth Károly* candidatus theologust választotta meg a három jelölt közül. A megválasztott lelkész eddig végzett tanulmányairól felmutatott bizonyítványok s tanárainak információi a legszebb reményekre jogosítanak fel jövőendő működését illetőleg. Hiszszük, hogy e remények kész tényekké, a gondozására bizott „szétszórt csoportok“ eleven tagjaivá lesznek az evangéliumi anyaszentegyháznak s vallásos hű polgárai a magyar hazának. Széles, tág a mező, erőt, kitartást, bátorságot és lelkesedést adó az eszköz, adja Isten, hogy az ifju munkás célzt érhesen fáradságos munkájával. — A Baldácsy-féle segélyre a gyűlés Hacsava, F.-Pokorágy építkező, s Várgede inséges egyházat ajánlja a kerületnek, míg a Zsedényi jutalomra Szabó Dániel likéri, Engler Pál klenőci, Holko Lajos f.-pokorágyi és Mikulás János klenőci tanítókat hozza javaslatba. Az egyházkerületi közgyűlésre az esperesen és alesperesen kívül *Medveczky Sándor*, *Cseh István*, *Hüvösi Lajos*, *Kolbenheyer József* és *Kemény Lajos* küldettek ki, a tanítóegylet képviselővel ugyanott *Szlopovszky Péter* elnök lett megbízva. — Több jelentéktelen ügy elintézése után a gyűlés véget ért s a tagok a Szechenyi kert árnyas és nyhatadó fái alatt megterített fehér asztal mellett folytatták a tárgyalást — természetesen kevésbé komoly oldalról. A lelkes felkészítő sorát *Kemény Lajos* egyházmegyei főjegyző nyitotta meg éltetvén az elnökséget, melyben költői lelkének melegével fűzte tovább azt a koszort, melynek virágaiból bőven juttatott a gyászba borult s távollevő világi elnökek mélyeséges fájdalmára, másrészt gyönyörűen diszített a jelenlévő egyházi elnök legmagasabb királyi kegyből fakadó megérdemelt kitüntetését. *Gyürky esperes* válaszában az esperességének vallotta magát s továbbra is kérte azt a bizalmat, melynek folytán ő azzá lett, a mi. — Beszéltek még: *Hüsösi Kuchta Andrásra*, mint az esperességi felügyelő mai helyettesére, *Madarász Liszkayra*, *Liszkay Gyürkyre*, *Medveczky a számszékre*, *Madarász a jegyzőkre* stb. stb. —s.

Tíz éves találkozó. A helybeli egyesült protestáns főgimnáziumban 1905-ben érettségét tett ifjak június hó 29-én Péter—Pál napján találkozóan jöttek össze városunkban. Az akkor érettségét tett 36 ifju közül négy elhunyt s többen akadályozva voltak a megjelenésben, úgy, hogy csak tizen jöttek el, ezeknek is nagyrésze Gömörmegyében tartózkodik. A viszontlátásnak — ha kevesen is voltak — de őszintén örültek a régi jó cimborák, kik a napot kellemesen, vígan töltötték s jóízű humorral elevenítették föl emlékezetükben a diákori csínyeket és feledhetetlen momentumokat. Itt voltak a következők: dr. *Braun Gyula* kórházi orvos Budapestről, dr. *Glatter Béla* gyári orvos Ujantálvölgyről, dr. *Hennyey László* ügyvédjelölt és dr. ifj. *Institörész Endre* ügyvéd, *Lojko Lajos* bírósági aljegyző Rimaszombatról, *Jávorsky Mihály* ev. lelkész Pádárból, dr. *Lusztig Sándor* körorvos Balogról, *Sárfly Kálmán* gyári tisztviselő Salgótarjánból, *Szlopovszky Károly* ág. ev. lelkész Bugyikfaláról és dr. *Wiesinger Frigyes* fűrdőorvos Borosznóról. Az összejövetel öröme a „Három Rózsán“ kedélyes bankettet rendeztek, melyen a főgimnázium tíz év előtti növendékeit, volt professzorait is megisztalták megjelenésükkel. *Bodor István*, *Fábray János*, *Kerekes Dezső*, dr. *Veres Samu* és *Szigeti Benedek* Gyula vettek részt a banketten, melyen egymást érték a felkészítő. A régi jó barátok másnap reggelig mulattak s a következő tíz év múltán — a husz éves találkozó bizonyára nagyobb számmal s épen ilyen jókedvben jönnek össze!

Esküvő. *Draiser György* kir. tanfelügyelő f. hó 6-án tartja esküvőjét *Pozsonyban* özv. *Károlyi Aladárné* szül. *Szova Irma* urnóval.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter gömörvármegyei szentkirályi anyakönyvi kerületébe *Szankovits Lajos* népkolai tanítót anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Névváltoztatások. A belügyminiszter megengedte, hogy *Róth Ignác* rimaszombati illetőségű, ugyanitt lakos, vaskereskedő, valamint kiskoru Gyula, Erzsébet, Emma, István és Ilona nevű gyermekei családi nevüket „Veres“-re változtassák. Kiskoru *Hovicsák Emil* és *Hovicsák Béla* Ferencz beléri lakosoknak pedig megengedte hogy családi nevüket „Sárosi“-ra változtassák. Kiskoru *Kohn Andor* rimaszombati lakos, főgimnáziumi tanuló nevének „Veres“-re, kiskoru *Zakutnyik Ferencz* Győző roznyói lakos nevének „Zalai“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter szintén megengedte.

Kisdedek mulatsága. Mult vasárnap végre mégis meg lehetett tartani a Gizella kisdedóvó-intézet mulatságát, mely a kisdedeknek vizsgája is volt egyszermind, s így érthető, hogy a szülők az apróságokkal együtt nehezen vártak a jó időt e napra. Délután 3 órakor már tömegesen záradokolt a Szechenyi-kertbe a közönség, s megszállta a fedett táncbelsőket, hol a kisdedek az ő gondos és kedves Sároita kisasszonyuk körül csoportosulva helyezkedtek el. — Csakhamar kezdetét vette a verselés, a nótázás, társasjáték, s nem győztünk betelni az apróságok kedvességével — ügyességével. Minden ajkáról elismerés dicséret hangzott, mely a hivatása magaslatán álló, s azt sok ambícióval és páratlan türelemmel betöltő óvónőnek: *Nádassy Saroltának* szólt, ki a gyermekekkel gondosan, meleg szeretettel foglalkozik. Még sokat produkáltak volna a kisdedek, de az ijestően tornyosuló sűrű, sötét felhők elborították az eget, a szakadatlan villámlás közben a dörgés haragosan beleszólt az ártatlan kedves kisdedek énekeibe, és hamarosan menekülni kellett biztos helyre azoknak, kiket a megázás veszedelme fenyegetett. A vendéglő minden helye megtelt közönséggel. — Nemsokára azonban véget ért az eső, s még 8 óráig folyt a mulatság, táncoltak a fiatalok és az apróságok. Ekkorra már lehűlt a levegő s a közönség szétoszlott.

Tanítói gyűlés. A Gömörmegyébe kebelezett Várgede—Kishont esprességileg egyesített kerület rom. kath. tanítókora f. hó 11-én Várgedén tartja körgyűlését.

Maturások mulatsága. Az érettségi vizsgát tett ifjak f. hó 1-én kitűnően sikerült mulatságot rendeztek annak öröme, hogy a maturán szerencsésen áttestek. A mulatságon pompás jó kedv uralkodott, s az ifjak reggelig bucsuztak egymástól — a viszontlátásra!

A polgári olvasókör ma vasárnap tartja meg a Szechenyi-kertben nyári mulatságát 1 korona belépődíj mellett. Amennyiben az időjárás kedvezőtlen volna, a mulatságot az olvasókör helyiségében fogják megtartani.

Halálos villámcsapás. A múlt héten az alsó-balogi temetőben sirbolt építésénél voltak a munkások elfoglalva, mikor óriási zivatar kerekedett. A villám beütött egy tába, mely alatt néhány cigány napszámos tanýázott. A szegény morék közül az egyik rögtön meghalt, a másik még rugkapált lábaival egy ideig, míg ő is elköltözött egy jobb világba. Az idén már az isten tudja hanyadik szomorú eset s ki tudja hány következik még az idei időjárás mellett.

Az állami gyermekmenhely most kinevezett másodordosa: dr. *Sigmund József* állását f. hó 1-én elfoglalta, s — mint halljuk — ő fogja ellátni a vármegyei közórháznál is az egyik osztály orvosa teendőit.

Katonaorvosok utazása. Megírtuk lapunkban, hogy június hó 29-én az ország minden részéből összejött katonaorvosok városunk környékén gyakorlatot fognak tartani, s itt a gyakorlat befejezést nyervén a bizottság felszlik. 29-én délelőben lóbaton meg is érkeztek a honvédelmi miniszteriumhoz beosztott: *Fogorasi Tamássy Árpád* vezérkari ezredes, *Pfendesack Béla* vezérkari százados, nagymegyeri *Raics Károly* honvéd százados, és dr. kassai *Polinszky Béla* törzserorvos, kikkel együtt jöttek: Dr. *Radó Sándor* ezredorvos Pápáról, dr. *Jovanovics Emil* ezredorvos Zágrábról, dr. *Kuntaplozai Cseksu Miklós*, Dr. *Bardiv László* és dr. *Jarinay Sándor* ezredorvosok Budapestről, Dr. *Stelzer Gyula* ezredorvos Pozsonyból és dr. *Schrámek József* Sopronból. Kíséretükben volt 25 legény 26 lóval. Városunkban megebédeltek a tiszték és az orvosok s délután elutaztak.

Baleset. Sajnálatos baleset történt szerdán éjjel a Tompa-szálloda kerületi helyiségében. Egy 8—10 tagból álló vacsorázó ur társaság egyik tagjának uj, Browning-rendszerű forgópisztolya volt, melyet az urak sorban nézegettek. A revolver tulajdonosa elakarván ismét tenni roveverét, az leesett és véletlenül elsült, s egy társának láblejét keresztül lőtte. Szerencsére a golyó nikkél-köpenyeges, Manlicher rendszerű, vékony kaliberű lévén, súlyos sebet nem ejtett. A városban mindenütt megille-

tődéssel tárgyalták ezt a szomorú balesetet s a véletlen szerencsétlenséget.

Erdészeti bizottsági ülés. A vármegyei közgazgatási erdészeti bizottsága június hó 30-án ülésezett. Az ülésben a rendes ügydarabok nyertek elintéztést.

Évzáró vizsga a siketnémáknál. Jun. hó 24-én folyt le a siketnémák jolsvai intézetében az évzáró vizsga. *Bazilidesz Gusztáv* polgármester f.-biz. elnök 9 órakor nyitotta meg azt, szép szavakkal esetenlővén az ügyet, a melynek szolgáltatában a most már négy rendes és négy kiegészítő tagból álló tantestület végzi terhes feladatát. Egymás után léptek fel az egyes osztályok növendékei és szép, szabatos s mindenki által megértető feleletekben tettek tanúságot arról, hogy a lefolyt tanév is rájuk nézve haszonnal és áldással járt. Szem nem maradt szárazon, kebel megilletődés nélkül, midőn az első osztály növendékei összetett kezekkel, égére emelt szemmel halát adtak a Mindenhatóhoz azon végtelen kegyelettel, hogy őket a megváltás ezen csornokába vezérlette. A vizsga további folyamán a hitoktatók is felléptették növendékeiket s szép tanúságot tettek arról, hogy a lelkiek nyújtásában is párhuzamban haladnak a többi ismeretekkel. Ugyanezen alkalommal a növ. írásbeli rajz- és kézimunkái is ki voltak állítva, s ezekből is teljes megnyugvást szereztünk arról, hogy a tantestület feladata magaslatán áll és hogy a majdan kikerülő növendékek tényleg megszűnnek a társadalom terhei lenni. Vármegyénk valóban szerencsésnek mondható, hogy falai között birhat egy ilyen humánus intézettel.

Az aggteleki kirándulás. Arról értesülünk, hogy a július hó 9-én megtartandó aggteleki kirándulás illetve jubiláló közgyűlés oly méreteket öltött már, hogy Budapestről 10 társaság jelentette be részvételét, a melyek tudósokból, írókból és művészekből alakul meg. A művész társaság egy élvezetes hangversenyyel szándékozik a közönséget meglepni.

Közvélemény. Megnyilatkozott a rimaszombati közvélemény. Ezuttal nem komolyan, mint rendszeren szokott, hanem némi humoros és praktikus árnyalattal. A város intelligens férfi közönsége, mely hangadó is szokott lenni olykor-olykor, mielőtt naponként a hivatalba menne, a reggeli hűvösben, avagy a déli órákban a város ház előtt vitatgatja meg a város, az ország és a nagy világ napi eseményeit. Azonban annyian lettek egy idő óta, hogy el sem tértek azon az egy hosszú lócán, mely ott találódott épen a hely színein. A közvélemény egyet gondolt, s most már két csinos pad várja rendes gazdáit a hársak alatt, míg a régi, hosszú öreg padot — öregek sorsa — kiszuperálták. Az új padok büszke felirást viselnek: „Közvélemény padja I. és II.“ Amilyen erős azonban a helyi közvélemény, valószínűleg már rövid idő alatt a régi, öreg pad is új felirást kap, talán ilyen formán: „Gyere vissza, vén cimborá, minden meg van bocsátva!“ — mert a közvélemény tagjai még mindig szaporodnak, mint a tengeri nyulak. Természetesen, a közvélemény hivatalos órái alatt senki ember fia oda le nem ülhet, aki az egy koropat le nem szurta, mert akkor a közvélemény ellene támad, attól pedig isten ments minden anyaszültét. Kívánjuk, hogy az új eseléd meg odaadón teljesítsék a régi eseléd kötelességeit, hogy meg ne fájduljon miattuk a közvélemény — teje.

A szépművészeti bizottság az elmúlt héten ülést tartott, melyen a közgyűléshez javasolni határozta a „Három Rózsá“ átalakító építési terveinek nyilvános pályázaton leendő beszerzését, a dolog égető mivoltára tekintettel minél sürgősebben. A pályázati feltételek szövegezése most van folyamatban s remélhetőleg rövid idő alatt eldől a város leendő legjobb vendéglőjének sora.

Felhőszakadás. F. hó 28-án délután nagy zivatar volt Feleden és a szomszédos községekben. Nagy dörgés és villámlás előzte meg a zivatart, mely szörnyű vehemenciával támadt s úgy látszott, hogy a gazdák reménységét csakhamar megsemmisíti. Nagy borsónyi jéggel vegyest szakadt az eső, s a vizáradat csakhamar elborította a réteket, a vasuti sínek mentén lapátolni lehetett a jöget. A villám is beütött Jánosiban egy házba, azt felgyújtotta, s az épület porig égett. Szerencsére a közelben levő házakat sikerült megmenteni.

Millió ember foglalkozik azon gondotlaltal, hogy egy módot találjon arra, hogy a család minden részének szórakozást nyújtson. Ezen rejtélynek mondható eszmét a „Tolnai Világ Lapja“ megoldotta. A család minden egyes tagja talál szórakozást ezen igazán páratlannak mondható képes újságban, mely hetenkint 60, sőt 70 oldal terjedelemben is megjelenik, s potom 2 frt. 48 kr.-ba kerül egy tőlvi előfizetési ára 4 frt. helyett. Ajánljuk ezen lapot szives figyelmébe olvasóinknak. Egy mutaványt készséggel küld a kiadóhivatal, csak tessék a „Magyar Kereskedelmi Közlöny“ kiadóhivatalához Budapest, VII., Károly-körut 9. fordulni.

Uj vasut. Ugy értesülünk, hogy a régen tervezett pottár—kokova—ujantálvölgyi helyiérdeku vasut építésére az engedélyt a kereskedelemügyi miniszterium már megadta s a közgazgatási bejárás folyó hó 11-én fog a helyszínen megejtetni. — Ipari szempontból sokat fogunk e vasutnak köszönhetni, más tekintetből azonban nem lesz előnyös; mert ezen vidék lakossága most már inkább Losonc felé fog gravitálni.

Mulatság Pohorellán. A pohorellai vasgyári Kaszinó-Egylet ma: július hó 2-án saját nyári helyiségében tombolával és dijkuglizással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez.

Hangverseny Roznyón. A roznyói ifjuság a gömri ág. hitv. evang. egyházmegye közgyűlése alkalmából folyó évi július 5-én a város háza nagytermében a roznyói tiszakerületi leányiskola javára hangversenyt rendez, melynek keretében *Andrássy Dénes* gróf és neje *Francziska* arczképét is ünnepélyesen leleplezik. A hangverseny lesz felolvasás, ének, zene, melodráma, alkalmi költemény szavalása és két nagyszabású előkép. A hangversenyt táncmulatság követi.

Jótekonycsélú mulatság Nagyrőzén. A nagyrőzei itjuság ma: július hó 2-án, a túrdó kertben, egy, Nagyrőzén létesítendő kórház javára nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 3 órakor. Belépődíj: Személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a vendéglő nagytermében este 9 órakor tartatik meg. Az a nemes czél, melynek javára e mulatságot rendezik, bizonyára vonzani fogja Nagyrőze és vidéke közönségét.

Nyilt-tér.)*

Szolyva Hársfalva gyógyfürdő.

Magyar Gleichenberg (Beregnyében.)

Vasuti állomás.

Gyógyeszközök: **Hidrogén-gyógyintézet, vasas és égvényes savanyú víz és fürdők, sós és fenyőbélégzési intézet, villany-massage.** Állandó fürdőorvos. Gyógy-szertár. **Kitünő ellátás és lakás. Mérsékelt árak.** Idény májustól-októberig. Az újonnan épült „Erzsébet szálloda” már a folyó évi fürdőidényben megnyílik. Prospektussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál
S-10 **A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Bérbeadó istálló és csűr.

Szécsy-utca 15. szám alatti sarok csűr, a hozzá tartozó nagy istálló és udvarral az **1906. év január hó 1-étől** bérbeadó, esetleg örök áron is eladó. — Bővebb értesítés nyerhető: **dr. Baksay Dezső** ügyvédi irodájában.

Figyelmeztetés.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy „**Eredeti Singer varrógépek**” kizárólag a mi raktárunkban **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 10. sz. alatt** (Ethey-féle ház) az udvarban **STEINER KAROLY** megbízottunknál kaphatók.

A valódi és javított **Singer** megjelöléssel ajánlott és hirdetett varrógépek nem azonosak a mi „Eredeti Singer varrógépek”-kel, hanem csak egyik régebbi rendszerünk utánzatai. Tisztelettel:

2-10 **Singer Co. varrógép részv.-társaság.**

*) E rovatban közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerk.

Czukrasz tanulóul

egy 13-14 éves jó házból való fiú **Miskolczy Lajos** rimaszombati czukraszdjába felvétetik.

A „Tompa”-szállodában

Gede István vendéglős kitünő minőségű „**Rizling**” bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kardarka**” sillert pedig 28 krajczárjával — utczán át kimérve árusít. — Elfogad bejáró étkezőket havi 30 koronaért. 11-26

Kitünő házi koszt.

Rimaszombatban, a főgimnázium szomszédságában lévő **Róth János-féle házban** — Pokorágyi-utca — **Ratkovszky Vilmánál** havi 40 koronaért kitünő házi koszt kapható; — házon kívül is hordható. 2-3

KOHN TERÉZ

leányinternátusa

LŐCSE, (Szepesmegye.)

Az internátus célja a helybeli elemi állami felsőbb leányiskolát és a 8 osztályú zárdát látogató izr. növendékeknek a szülői házat potolni, erkölcsi és szellemi fejlődésüket irányítani. — A legnagyobb gonddal ügyeltetik finom viselkedésre, társadalmi műveltségre, rend és pontosságra úgy, hogy anyai gondoskodás mellett élvezik a családi nevelés előnyeit. Egyéni nevelés. Higiénikus életrend. — Modern berendezés. — Zene-oktatás. — Modern nyelvek. Korlátolt számú növendékek. — Prospektussal szolgál az intézet igazgató-tulajdonosnője. 2-5

Értesítés.

Engel Adolf helybeli rőtös- és divatárkereskedő értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy a **villanytűz** alkalmával a **füst által kissé megsérült árak**, u. m.: czérna-vásznak, kanavászkok, férfi ingek stb. mélyen leszállított **gyári áron alul kiárusíttatnak.**

Házeladás.

A rimaszombati 363-ik számú telekjében foglalt 1357, 1356 hrzi számú **Szerényi János** tulajdonát képező a jánosi-utczában fekvő 38 népsor számú emeletes kőház, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő gyümölcsös és veteményes kerttel önkéntes magán árverésen a folyó évi **julius hó 24-ik napján d. u. 3 órakor** a helyszínen elfognak adatni. — A venni szándékozók oda meghívotnak azzal, hogy az árverési feltételek az eladó tulajdonosnál és megbízottja **Dr. Ráróssy Gyula** ügyvédnél Rimaszombatban d. e. 9 órától d. u. 6 óráig bármikor megtekinthetők.

Könyvnyomdász tanulóul

egy 13-14 éves — magyarul jól olvasni és helyesen írni tudó ifju — **idb. Rábely Miklós** rimaszombati könyvnyomdájában az iskolai év befejeztével felvétetik.

Vásár-jog bérbeadási hirdetmény.

2690. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város vásári helypénzszedési joga 1905. évi november hó 1-től kezdődő 6 évi időtartamra bérbeadó.

Kikiáltási bérösszeg évi 18000 korona, azaz: tizen-nyolezezer korona.

Felhivatnak a bérelni szándékozók, hogy **írásbeli zárt bérleti ajánlatukat** — a részletes feltételek egy, sajátkezűleg s két tanu előtt aláírt példányával, valamint a kikiáltási összeg 5% ának megfelelő bánatpénzzel (óvadékképes értékpapír árfolyamuk $\frac{3}{4}$ értékeig) felszerelve **1905. évi július hó 15-ének** d. e. 11 órájáig polgármesternél adják be, annyival inkább, mert később érkező ajánlatok figyelembe vehetők nem lesznek.

Szöbeli árverés nem fog tartatni.

Részletes feltételeket kívánatra polgármester ad.

Rimaszombat, 1905. június hó 25-én.

1-2

Dr. Kovács, polgármster.

Fontos felhívás a magyar mezőgazdákhoz!

Miután az **őszi** trágyázáshoz **Thomassalakot** már most vesznek, úgy idejekorán becses tudomásukra hozom, hogy **az idén az olcsó árak szintén érvényben bírnak** és kérem, hogy addig ne vásároljanak, míg hozzám kérdést nem intéztek.

A Magyarországon 25 év óta bevezetett és a legmagasabb díjakkal kitüntetett „**Lóhere**” jegyű

csehországi Thomassalak

a legjobb, leghatasosabb és a legolcsóbb foszforsavas műtrágya. A czitratban oldható foszforsavtartalomért **szavatosságot** vállalunk, netáni hiányt megtérítünk. Továbbá jogában áll a vevőnek a **próba-vegyelmezést a mi költségünkön Magyaróvár**ot fogantatítani.

Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál:

László Marcell

a csehországi Thomasművek eladási irodájának magyarországi vezérképviselője **Budapest VI, Teréz körút 22. szám.**

Óvakodjunk külföldi Thomassalak-utáztatoktól. 1-2

Magyarország legnagyobb sírkőraktárainak egyike!

IFJ. HORN LÉNÁRD

szobrász- és okl. kőfaragó-mester

BESZTERCZEBÁNYÁN, (Szent István-tér 157. szám.)

Fióközledek: **Zólyom** és **RIMASZOMBAT** (Tompa Mihály-tér.)

Járásbíróház és temető melletti **özv. Beliczky Viktor**-né-féle kerti helyiségben.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidéke nagyérdemű közönségének szíves figyelmét a beálló évad következtében felhívni a legjobban felszerelt sírkőraktáromra s felkérni, hogy szükség esetén megbízásával megtisztelni méltóztassék.

Azon helyzetben vagyok, hogy úgy a legkisebb, mint a legnagyobb emlékkő és emléképítési munkálatok, u. m. **sírelmek, obeliszkok, virág-keresztek, sírbolt-fedőlapok, sírbolt-fedélek, vas keresztok, alapzatok és lépcsők, timár- és billard-lamezek, kávéházi és mosdó-asztalok,** mindenféle nagyságban, rajz szerint, **olaszországi fehér Carrara-márványból, sötét Szent-Anna, szürke és fekete porosz márványból, világos és sötét szász és svéd granit és syenitből, norvég labradorból,** valamint **fehér, kemény homokkőből** jutanyos áron, szolidan való elkészítést és szállítást magamra vállalhatom.

Készítek továbbá fényképek számára porcellán lapokat, melyekbe az elhunyt arcképe beégethető és a sírelmekbe beilleszthető. A fénykép sikerültéről kezeskedem.

Végül bátorodom még megjegyezni, hogy ha a kívánságnak megfelelő sírkő raktáramban nem volna található és azt a kiválasztott rajz szerint elkészíteni kellene, az ily sírkövet csak két-három hónap alatt készíthetném el; e czélból kérem, méltóztassék becses **megbízását** mielőbb velem közölni.

Sírkövek javítása és újból valódi arannyal való aranyozása jutanyos áron felvállaltatnak.

A leveleket RIMASZOMBATBA ozimezve kérem küldeni.

A n. é. közönség szíves partfogását kérve és becses megrendeléseit várva, maradok

kiváló tisztelettel: **Ifj. Horn Lénárd.**

5-6

Feltétlenül minden versenyt kizárva. — Legolcsóbb árak és pontos kiszolgálás.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhírnevű gépeit a **nyári idényre,** nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékekkel vagy anélkül. **Backer- és magtar-rostait,** továbbá mindennemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket,** m. p. **Henze-főzők, kavaró készülékek, maláta- és burgonya-szúzókat, malom-berendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét** tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes, valamint öntődékn gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük. 2-6

